

Armatūra - viena no celtnes drošības un ilgmūžības garantijām

Teksts: Ilona Lūsēna
Foto: Viktors Mironovs

Valstī dinamiski palielinās būvprojomi un attiecīgi pieaug arī nepieciešamība pēc kvalitatīviem būvmateriāliem. Prognozējams, ka pieaugs arī pieprasījums pēc armatūras. Tā ir konstrukcija, kas nodrošina ēkas ilglaicīgumu.

stieplēm. Stieņi var būt karsti velmēti, termiski stiprināti vai arī stiprināti zemā temperatūrā, tie var būt gan gludi vai periodiska profila. Profilu iegūst karstās velmēšanas laikā vai pakļaujot stieņus spiedienam aukstā stāvoklī speciālos darbgaldos. Karsti velmēto armatūru atkarībā no tās mehāniskajām īpašībām iedala vairākās klasēs. Piemēram, nospriegotu izstrādājumu izgatavošanai izmanto AT-IV, AT-V un AT-VI klases armatūru, kā arī augstas izturības stiepli. Pieprasīta ir arī auksti stieptā armatūras stieple, kas var būt gan gluda, gan periodiska profila.

Ļoti plašu pielietojumu mūsdienās ir ieguvuši armatūras sieti un telpiskie karkasi, kurus izmanto dažādu dzelzsbetona konstrukciju izstrādē. Pastāv pat liektās armatūras izstrādājumi.

Atkarībā no izmantojuma veida armatūru var iedalīt nesošajā - balsta, montāžas un sadalošajā armatūrā. Nepieciešamo nesošās armatūras daudzumu aprēķina, savukārt montāžas un sadalošās armatūras skaitu nosaka, vadoties pēc konstruktora rasējumiem.

Bez tradicionālās tērauda armatūras vēl var minēt salīdzinoši nesēn parādījušos nemetāla armatūru. Metāla stieņu vietā tiek izmantots oglekļa, bora vai cita materiāla šķiedras.

Pastāv arī stikla šķiedras armatūra, kuru izmanto iepriekš spriegotajās konstrukcijās augstas izturības stieplju un virvju vietā.

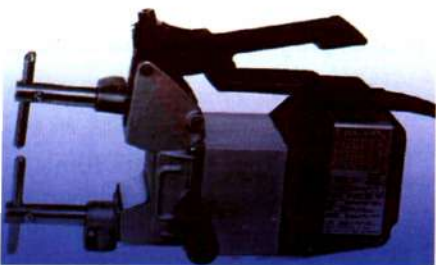
Rūpnieciskā sagatavošana

Būvniekiem un individuālajiem pasūtītājiem tiek nodrošināta arī armatūras sagatavošana atbilstoši pasūtījumam: griešana, liekšana, taisnošana un griešana, armatūras sietu siešana, metināto sietu un armatūras karkasu izgatavošana. Tam nepieciešama armatūras griešanas līnija, locīšanas darbgaldi no stieņiem un ruļļiem, līnija armatūras taisnošanai no ruļļiem un darbgalds armatūras metināšanai. Visām iekārtām jābūt atbilstošām Eiropas prasībām, aprīkotām ar elektroniskām vadības pulstīm.

Noliktavās uzglabātie standarta armatūras stieņi tālākai apstrādei tiek sašķīroti kasetēs pēc diametra (10 - 32 mm). Stieņu padošana uz armatūras

Armatūras stiprības pārbaude.

Pārnēsājamās metināmās knaibles ar jaudu 2,5 kW.

Stieņu armatūra pirms betona iestrādāšanas.

Armatūras siešanas pistole.

Galvenais nosacījums - kvalitāte

Pirmais un pats galvenais armatūras kvalitāti raksturojošais faktors ir izmantotais tērauds. Agrākos gados Latvijā ir bijuši daži gadījumi, kad armatūras izstrādājumos izmantots nekvalitatīvs metāls, kas noteica zemāku kvalitāti visai konstrukcijai. Tādēļ vispirms jāpārlecinās par metāla kvalitāti - jebkuram augstas kvalitātes tēraudam tiek izsniegts sertifikāts.

Latvijā armatūru ražo metalurģiskais kombināts akciju sabiedrība «Liepājas metalurģis». Armatūras velmējumi tiek izgatavoti saskaņā ar dažādu Eiropas valstu un Latvijas standartiem ar izmēriem no 9,52 līdz 40 milimetriem (no 3/8 līdz 12/8 collām). Standarta stieņu garums ir 12 metri. Liepājā tiek ražota arī armatūras stieple, to apstrādes rūpniecām piegādā ruļļos.

Latvijā armatūra tiek arī importēta no Ukrainas un Baltkrievijas metalurģijas rūpniecām.

Armatūra un tās izstrādājumu veidi

Dzelzsbetona konstrukcijas tiek armētas ar tērauda armatūras stieņiem vai